

**ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO PROGRAMOS
PRIEMONIŲ PLANAS**

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Laukiamų rezultatų aprašymas	Atsakingi vykdytojai (-as)	Finansavimo šaltinis	Įgyvendinimo pradžia - pabaiga	Statusas	Įgyvendinimo data	Rezultato aprašymas
1.	URBANISTINĖ APLINKA IR ŽEMĖS NAUDOJIMAS							
1.1.	Pagal skirtingas kategorijas plėtoti (tiek kokybinė socialinių ir ekonominių procesų plėtra, tiek kiekybinė ar teritorinė plėtra (pažymėta Bendrojo plano Pagrindiniame brėžinyje)) savivaldybės gyvenviečių tinklą: A kategorijos – Šakius; B kategorijos – Gelgaidiškį, Kudirkos Naumiestį, Lukšius; C kategorijos – Griškabūdį, Lekėčius, Sudargą, Kidulius, Plokščius, Kriūkus, Sintautus; D kategorijos – Veršius, Paluobius, Išdagus, Barzdus, Slavikus, Gotlybiškius, Brizierius, Žvirgždaičius.	Parengti minėtų gyvenviečių bendrieji planai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Architektūros ir urbanistikos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Šakių miesto bendrojo plano papildymas patvirtintas 2017-07-28, T-230.
2.	SOCIALINĖ IR EKONOMINĖ APLINKA							
2.1.	Švietimo infrastruktūra							

2.1.1.	Esant poreikiui, steigti ikimokyklinio ugdymo įstaigas Kidulių, Plokščių, Lekėčių bei Slavikų gyvenamosiose vietovėse.	Įsteigtos ikimokyklinio ugdymo įstaigos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Ikimokyklinio ugdymo grupės veikia mokyklų patalpose.
2.1.2.	Modernizuoti materialinę bazę tų mokymo įstaigų, kurių užpildymas viršija 30 proc.	Modernizuota mokymo įstaigų materialinė bazė.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2023	Modernizuotos Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos, Kidulių, Sintautų mokyklų patalpos.
2.1.3.	Mažėjant moksleivių skaičiui mažiausius užpildymo rodiklius turinčiose mokymo įstaigose, optimizuoti švietimo įstaigų tinklą. Optimizavus, užtikrinti moksleivių pavežėjimą.	Mažėjant moksleivių skaičiui mažiausius užpildymo rodiklius turinčiose mokymo įstaigose, optimizuotas švietimo įstaigų tinklas ir užtikrintas moksleivių pavežėjimas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2023	2018 m. Paluobių mokykla-daugiafunkcis centras reorganizuota į Griškabūdžio gimnazijos pradinio ugdymo skyrių. 2021 m. uždaryti Siesartėnų, Sudargo, Žvirgždaičių skyriai, 2022 m. – Panovių skyrius. 2023 m. Slaikų pradinio ugdymo skyrius pertvarkytas į ikimokyklinio ugdymo skyrių. Reorganizuotų įstaigų mokiniai vežami į artimiausias ugdymo įstaigas.
2.1.4.	Pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą didinti bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo įstaigų tinklo veiklos efektyvumą tobulinant ikimokyklinio ugdymo įstaigų, pradinio, pagrindinio ir progimnazijų, gimnazijų tipo mokyklų tinklą ir	Modernizuoti mokymo įstaigų pastatai, ugdymo priemonės ir aplinka. Ikimokykliniam, neformaliajam, suaugusiųjų ugdymui pritaikytos nenaudojamos švietimo įstaigų patalpos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2022	2019-2020 metais atliktas mokslo paskirties pastato (Lekėčių mokyklos), Pušyno g. 8, Lekėčiuose, Šakių r. sav., kapitalinis remontas. 2018-2021 metais atliktas sporto paskirties inžinerinio statinio: sporto aikštyno (11)

	gerinant ugdymo kokybę per pastatų, ugdymo priemonių ir aplinkos modernizavimą skiriant didelį dėmesį kūrybiškumą skatinančiai ugdymosi aplinkai, užtikrinant vaikų saugumą ir pritaikant nenaudojamas švietimo įstaigų patalpas kitoms švietimo reikmėms (pvz., ikimokykliniam ir kitam neformaliajam ugdymui, suaugusiųjų mokymuisi). Prioritetas teikiamas kompleksinėms investicijoms į demografiniu požiūriu perspektyvių mokyklų infrastruktūrą kartu su jų steigėjų įsipareigojimu užtikrinti patogų pasiekiamumą ir prieinamumą kaimo vietovėse.							V.Kudirkos g. 33, Šakiuose rekonstravimas. 2018-2019 metais atliktas Kriūkų mokyklos - daugiaviečio centro (mokslo paskirties pastato), esančio Mokyklos g. 2, Joginiškių k. Šakių r. sav. kapitalinis remontas. Nuo 2023 metų pradėta vykdyti Šakių gimnazijos V.Kudirkos g. 33, Šakiuose renovacija, LAP-44-230329-00002. 2018-2022 metais atliktas Lekėčių mokyklos Lekėčiai, Pušyno 8 kapitalinis remontas. Modernizuotos Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos, Kidulių, Sintautų mokyklų patalpos. Griškabūdžio, Lukšių ir Kudirkos Naumiesčio Vinco Kudirkos gimnazijų patalpose naujai įkurtos priešmokyklinio ugdymo grupės.
2.1.5.	Kelti ugdymo įstaigų specialistų kvalifikaciją.	Ugdymo specialistų, pasikėlusių kvalifikaciją, skaičius.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Kvalifikaciją kėlė 490 mokytojų ir kt. specialistų.
2.1.6.	Pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą,	Socialinių pedagogų, psichologų ir specialiųjų pedagogų,	Šakių rajono savivaldybės administracija,	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES	2017-2027	Vykdoma		Kvalifikaciją kėlė 32 socialiniai pedagogai,

	siekiant skatinti pedagogų tarpusavio pagalbą ir keitimąsi gerąja praktika, kelti socialinių pedagogų, psichologų ir specialiųjų pedagogų kvalifikaciją.	pasikėlusią kvalifikaciją, skaičius.	Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	lėšos; kitos lėšos.				psichologai ir specialieji pedagogai.
2.1.7.	Daug dėmesio skirti kokybiškam ikimokyklinio, priešmokyklinio ir neformaliojo ugdymo procesui, ypačiai atkreipiant dėmesį į socialinės rizikos šeimose augančius vaikus, siekiant jų visapusiško integravimo į gerąsias žmogaus savybes skatinančias veiklas.	Organizuojamos švietimo veiklos, įtraukiančios socialinės rizikos šeimose augančius vaikus.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Savivaldybėje 2017 m, buvo 26 NVŠ programos, 2023 metais – 38.
2.1.8.	Pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos uždavinius mažinti anksti iš švietimo sistemos besitraukiančių ir bendrojo ugdymo programos nebaigiančių asmenų skaičių, remiant specialiųjų poreikių ir socialinės atskirties vaikų integraciją į švietimo sistemą ir skatinant neformaliojo ugdymo įvairovę, gerinant kokybiško neformalaus vaikų ugdymo prieinamumą.	Bendrojo ugdymo programos nebaigiančių asmenų skaičiaus pokytis.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2020	Visi savivaldybės teritorijoje gyvenantys vaikai iki 16 amžiaus yra ugdomi pagal bendrojo ugdymo programas.
2.2.	Asmens sveikatos priežiūros infrastruktūra							
2.2.1.	Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir prieinamumą, išnaudojant visas Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos teikiamas galimybes.	Pagerinta sveikatos priežiūros paslaugų materialinė bazė ir prieinamumas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		ASPĮ, išrašant e. receptus, vaistų sąveikų tikrinimo funkcionalumą naudoja pilna apimtimi; ASPĮ yra IPR IS dalyviai (ASPĮ atlieka registraciją per IPR IS asmens sveikatos priežiūros paslaugoms gauti). Ne

								<p>mažiau kaip 98 proc. visų E063 (e. dokumentas Nr. E063 „Vakcinacijos įrašas“) išrašoma el. būdu.</p> <p>Patvirtinta ASPĮ naudojamos informacinės sistemos infrastruktūros saugumo dokumentacija.</p> <p>Įdiegta nauja informacinė sistema FOXUS;</p> <p>Interaktyvioji telefonija, kuri suteikia galimybę perskambinti į neatsilieptus skambučius;</p> <p>Atnaujinamos įstaigų interneto svetainės, kurios bus patogesnės ir informatyvesnės pacientams.</p> <p>Užtikrinant kuo didesnę sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, derinamos nuotolinės ir kontaktinės paslaugos.</p> <p>Mažinant darbo krūvį šeimos gydytojams, planuojama įsteigti skubios pagalbos kabinetą.</p>
2.2.2.	Optimizuoti teikiamų paslaugų mastą ir struktūrą, racionalizuoti sveikatos sistemos finansinių bei infrastruktūros išteklių panaudojimą.	Optimizuotos paslaugos, racionalizuoti finansiniai ir infrastruktūros ištekliai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma	Nuo 2022 m. prie viešosios įstaigos Šakių pirminės asmens sveikatos priežiūros centro jungimo būdu buvo prijungtos Gelgaudiškio ir Lukšių	

								ambulatorijos, o nuo 2023 m. Panemunių ir Griškabūdžio ambulatorijos.
2.2.3.	Stabilizuoti sveikatos priežiūros įstaigų finansinę padėtį ir sudaryti galimybes sveikatos apsaugos sistemoje dirbančių darbuotojų didesnio darbo užmokesčio nustatymui.	Sveikatos priežiūros įstaigų finansinė padėtis stabili, pakeltas darbuotojų užmokestis.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Šakių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane numatyta priemonė - išlaikyti reikalingą rajonui stacionarinio gydymo profilio paslaugą (vaikų ligų, terapijos ir chirurgijos sk.) priemonė – užtikrinti kokybišką sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą: parengtų ir pritrauktų finansuojamų specialistų, mokymuose dalyvavusių gydytojų ir slaugytojų sk. Valstybės institucijoms skyrus papildomų PSDF biudžeto lėšų asmens sveikatos priežiūros paslaugoms apmokėti ir rekomendavus jas nukreipti sveikatos priežiūros specialistų darbo užmokesčiui didinti, ne mažiau kaip 80 proc. nurodytų lėšų panaudojamos darbo užmokesčiui didinti.

2.2.4.	Plėsti ambulatorines paslaugas, ypač pirminės sveikatos priežiūros ir ligų profilaktikos.	Naujai įsteigtos ambulatorijos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Šakių rajono savivaldybės tarybos 2023 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. T-328 „Dėl sveikatos centro steigimo funkcinio bendradarbiavimo būdu Šakių rajono savivaldybėje“ nuspręsta steigti Sveikatos centrą Šakių rajono savivaldybėje. Nuo 2023 m. teikiamos psichikos sveikatos paslaugos Šakių PASPC psichikos sveikatos skyriuje.
2.2.5.	Plėsti slaugos, ilgalaikio gydymo, paliatyviosios pagalbos ir geriatrijos paslaugas, Intensyviau plėsti dienos stacionaro, dienos chirurgijos, stebėjimo paslaugas.	Išplėtos minimos paslaugos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Nuo 2021 m. Šakių PASPC pradėjo veiklą ambulatorines slaugos paslaugas namuose teikiantis padalinys. Planuojama ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra VšĮ Šakių ligoninėje (galimos lovos stacionarios paliatyvios pagalbos -6).
2.2.6.	Optimizuoti stacionarines paslaugas, perkelti nesudėtingas paslaugas į dienos stacionaro, dienos chirurgijos ir ambulatorinį lygmenį, nebloginant šių paslaugų kokybės ir saugumo.	Optimizuotos stacionarinės paslaugos, perkeltos nesudėtingos paslaugos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Optimizuojant stacionarines paslaugas stacionariųjų atvejų skaičius sumažėjo 19 %, paslaugas perkeltiant į dienos ir ambulatorinės chirurgijos, dienos stacionaro, ambulatorines paslaugas.

2.2.7.	Optimizuoti šeimos gydytojų skaičių, stiprinant ir keliant jų kvalifikaciją bei kompetenciją, siekiant, kad jie spręstų iki 80 proc. žmonių sveikatos problemų.	Optimizuotas šeimos gydytojų skaičius, šeimos gydytojų, pasikėlusių kvalifikaciją, skaičius.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės gydytojas)	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma	Įsteigus savivaldybės sveikatos centrą plečiama šeimos gydytojo komanda: šeimos gydytojas, bendrosios praktikos slaugytojas arba išplėstinės praktikos slaugytojas, akušeris, atvejo vadybininkas, kineziterapeutas, gyvenamosios medicinos specialistas, apylinkės administratorius, socialinis darbuotojas. Mažinant darbo krūvį šeimos gydytojams, planuojama įsteigti skubios pagalbos kabinetą. Šakių rajono savivaldybės strateginiame plėtros plane numatyta priemonė – užtikrinti kokybišką sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą: parengtų ir pritrauktų finansuojamų specialistų -1, mokymuose dalyvavusių gydytojų ir slaugytojų ne mažiau kaip 70.
2.2.8.	Ugdyti sveiką visuomenę žaidimo forma vedant pamokas, rengiant akcijas, projektus moksleivių grupėse ir kitokios formos prevencines priemones	Vedamos sveikatos ugdymo pamokos, surengtos akcijos, įgyvendinti projektai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Vyriausiasis specialistas (savivaldybės	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma	Visose mokyklose vykdoma bent viena prevencinė programa. Dabar vykdoma ir „Gyvenimo įgūdžių“ programa.

	sveikos gyvenamosios įgūdžių formavimui.		gydytojas), Švietimo, kultūros ir sporto skyrius					Šakių rajono savivaldybės Visuomenės sveikatos biuras vykdo valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas: visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybės teritorijoje esančiose ikimokyklinio ugdymo, bendrojo ugdymo mokyklose ir profesinio mokymo įstaigose ugdomų mokinių pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos stebėseną.
2.3.	Kultūros infrastruktūra							
2.3.1.	Modernizuoti ir atnaujinti kultūros įstaigas, jų materialinę bazę.	Modernizuotos kultūros įstaigos, atnaujinta materialinė bazė.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2020	Modernizuotas Šakių kultūros centras, Lukšių kultūros centras, Kudirkos Naumiesčio, Gelgaidiškių, Sintautų padalinių patalpos.
2.3.2.	Kompleksiškai pritaikyti viešąsias erdves bei kultūros paveldo objektus kultūriniam turizmui, edukacinėms, ekonominėms ir socialinėms reikmėms.	Kompleksiškai pritaikytos viešosios erdves ir kultūros paveldo objektai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius,	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Kompleksiškai kultūriniam turizmui, edukacinėms bei socialinėms veikloms pritaikyti Zyplių dvaras, Kidulių dvaro svirnas,

			Švietimo, kultūros ir sporto skyrius					<p>Svetošino dvaras, Šakių miesto skveras.</p> <p>2021 metais atliktas Zyplių dvaro 1-os oficinios Tubelių k., Beržų g. 3, paprastasis remontas ir pritaikymas viešbučiui.</p> <p>2016-2021 metais atliktas Zyplių dvaro virtuvės pastato Tubelių k., Beržų g. 3 rekonstravimas ir pritaikymas restoranui „Kuchmistrai“.</p> <p>2021-2022 metais atliktas Automobilių parkavimo aikštelės įrengimas Tubelių k., Beržų g. 3.</p>
2.3.3.	Kompleksiškai apjungti kultūrinius išteklius, sudarant turistinius maršrutus (įskaitant ir bevariklį transportą).	Sudaryti turistiniai maršrutai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Tikslų duomenų nurodyti neįmanoma. Kiekvienais metais paruošiami bent 5 nauji turistiniai maršrutai skirtingomis temomis, juos orientuojant į skirtingas turistų grupes. Taip pat bent po 20 individualių turistinių maršrutų grupėms.
2.3.4.	Tinkamai įgyvendinti rinkodaros strategijas ne tik rajoniniu, bet ir regioniniu lygmeniu, stiprinant ryšį su kitomis savivaldybėmis ir pritraukiant turistus.	Įgyvendintos rinkodaros strategijos rajoniniu, regioniniu lygmeniu.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, VŠĮ Šakių	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Kartu su Marijampolės regiono savivaldybėmis vykdoma bendra rinkodaros strategija, kartu dalyvaujama įvairiuose renginiuose, turizmo

			turizmo ir verslo informacijos centras					parodose, didžiųjų miestų organizuojamose miestų švenčių turizmo gatvėse atstovaujant Suvalkiją. Visa tai tęsiasi bene 5 metai. Šiais metais pradėtas vykdyti Marijampolės regiono funkcinės zonos kūrimas.
2.3.5.	Vykdyti informacinę sklaidą apie rajono kultūrinę infrastruktūrą tiek internetinėmis, tiek kitomis priemonėmis (įrengti informacinius ženklus, leisti informacinius leidinius, kurti interaktyvius žemėlapius, interaktyvias lentas lankytojų centruose, regioninėje parko direkcijoje ir pan.).	Įrengti informaciniai ženklai, išleisti leidiniai, sukurti interaktyvūs žemėlapiai ir lentos.	Šakių rajono savivaldybės administracija Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Įrengta Šakių miesto skvero galerija, kurioje 9 stendai apie kultūros paveldo objektus, Panemunių regioninio parko direkcijos iniciatyva suženklinta dviračių trasa palei Nemuną. Išleisti 9 lediniai ir bent 10 skrajučių, kuriose pateikta informacija apie turistinius objektus ir turizmo maršrutus. Šiuo metu įrenginėjami 2 stendai ties Lekėčiais ir Kiduliais. Marijampolės regiono funkcinės zonos projekto metu planuojami įrengti 2 interaktyvūs stendai su rajono turistinių objektų žemėlapiu ir 14 informacinių stendų rajone.
2.4.	Socialinė parama							

2.4.1.	Sudaryti tolygų socialinių paslaugų prieinamumą visiems rajono gyventojams.	Socialinės paslaugos prieinamos visiems rajono gyventojams. Sprendžiami pavežėjimo klausimai, suteikiamos mobilios paslaugos, paslaugos suteikiamos atokesnėms rajono gyvenvietėms.	Šakių rajono savivaldybės administracija Socialinės paramos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Socialinės priežiūros pagalbos į namus, dienos socialinės globos asmens namuose paslaugas teikia 2 nevyriausybinės organizacijos ir viena biudžetinė. Biudžetinė įstaiga Šakių socialinių paslaugų centras teikia pavežėjimo paslaugą. Asmens namuose pagal poreikį teikiamos mobilios slaugos paslaugos. Trys įstaigos (2 nevyriausybinės, 1 biudžetinė) teikia transporto paslaugas (paslaugos mokamos). Paslaugos teikiamos visiems asmenims, kuriems yra nustatytas socialinių paslaugų poreikis.
2.4.2.	Optimizuoti socialinių paslaugų įstaigų skaičių, plėtojant dienos centrų tinklą seniūnijose.	Įsteigti dienos centrai.	Šakių rajono savivaldybės administracija Socialinės paramos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2017	Liepos mėn. pradėjo veiklą trečias dienos centras Šakių rajono savivaldybės teritorijoje. Dienos socialinės globos centruose teikiamos dienos socialinės globos paslaugos asmenims su negalia.
2.4.3.	Teikti Slavikų, Kidulių ir Žvirgždaičių seniūnijose dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose.	Pradėtos teikti paslaugos minėtose seniūnijose.	Šakių rajono savivaldybės administracija Socialinės paramos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Dienos socialinės globos paslaugos teikiamos Kidulių, Slavikų seniūnijose. 2023 m. Žvirgždaičių seniūnijoje nebuvo poreikio dienos socialinės globos paslaugoms. Esant

								poreikiui yra galimybė teikti paslaugas.
2.4.4.	Teikti socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos šeimoms, kuriose auga vaikai, didinti gyventojų sąmojingumą ir skatinti darbingumą, konsultuoti darbo rinkos klausimais bei integruoti į darbo rinką.	Teikiamos minėtos paslaugos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Socialinės paramos skyrius, Užimtumo tarnyba prie LRV SADM Kauno KAD, Šakių skyrius, Socialinių paslaugų centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Teikiamos socialinės priežiūros šeimoms paslaugos. 2023 m. įsteigtas Šakių socialinių paslaugų krizių centras, veikla vykdoma nuo 2023 m. sausio mėnesio. Nedirbančių asmenų atvejo vadybininkas savivaldybėje teikia motyvacinės paslaugas, konsultacijas, mokymus, skatinančius integruotis į darbo rinką.
2.4.5.	Atnaujinti socialinių paslaugų įstaigų materialinę bazę (pritaikyti socialines paslaugas teikiančių įstaigų patalpas, aplinkos, susisiekimo infrastruktūrą, viešojo transporto paslaugų gyvenamosiose vietovėse infrastruktūrą fizinę (judėjimo), regėjimo negalią turintiems asmenims ir pan.).	Atnaujinta socialinių paslaugų materialinė bazė.	Šakių rajono savivaldybės administracija Socialinės paramos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Biudžetinė įstaiga Šakių socialinių paslaugų centras 2022 m. persikėlė į didesnes patalpas, 2023 m. įsigijo naują automobilį. Kukarskės globos, 2017 m. įsigijo automobilį, globos namų gyventojų pavežėjimui, 2021 m. įrengtas liftas (keltuvas), 2022 m. baigta pastato (terasos) statyba, kuriame teikiamos terapinės rekreacijos paslaugos, 2022 m. pastatyta saulės fotovoltinė jėgainė, 2023 m., atnaujinta (atliktas kosmetinis remontas) 14 gyventojų kambarių.
2.5.	Socialinio būsto plėtra							

2.5.1.	Plėtoti savivaldybių socialinio būsto fondą (statant naujus gyvenamosios paskirties vieno, dviejų, trijų ir daugiau butų (daugiabučius) pastatus (namus); rekonstruojant ar remontuojant savivaldybei nuosavybės teise priklausančius gyvenamosios paskirties pastatus, skirtus gyventi įvairių socialinių grupių asmenims (bendrabučius, vaikų namus, prieglaudą, globos namus, šeimos namus ir pan.), ir negyvenamosios paskirties pastatus, juose įrengiant socialinius būstus; perkant gyvenamosios paskirties vieno, dviejų, trijų ir daugiau butų (daugiabučius) pastatus (namus), atskirus butus) ir skatinti mažiau energijos naudojančių pastatų statybą, apimant ir inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų iki esamų ar planuojamų tiesimo inžinerinių tinklų bei susisiekimo komunikacijų tiesimo darbus, rekonstravimo ar remonto darbus, finansuojant juos iš Europos fondo lėšų.	Įsigyta, įrengta, pastatyta naujų socialinių būstų, atlikta kitų darbų.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Socialinės paramos skyrius, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		2023 metais pradėtas statyti gyvenamosios paskirties (įvairių socialinių grupių) namas, Šakiai, Žalgirio g. 50, LNS-44-230913-00029. 2022 metais pradėtas statyti gyvenamosios paskirties (įvairių socialinių grupių) namas Gelgaudiškis, Mokyklos g. 7A, LSNS-44-220920-00046. 2021 metais pradėtas statyti gyvenamosios paskirties (įvairių socialinių grupių) namas, Šakiai, Šaulių 37, LSNS-44-210128-00004.
2.5.2.	Aktyviai rengti projektus, teikti paraišką Europos sąjungos lėšų įsisavinimui, vykdant socialinio būsto plėtrą.	Parengti projektai, pateiktos paraiškos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Socialinės paramos skyrius, Ūkio ir investicijų	Savivaldybės biudžeto lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Bus įsigyjama 12 vnt. būstų.

			skyrius					
2.6.	Paslaugų, verslo ir pramonės plėtra							
2.6.1.	Skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo konkurencingumą. Intensyviau plėtoti SVV pasiūlą siūloma tose gyvenamosiose vietovėse, ar jų prieigoje, kuriose gyventojų neigiamas prieaugis yra mažiausias, taip užtikrinant verslo paslaugų poreikį artimiausioje ateityje.	Vykdomos SVV skatinimo priemonės.	VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Esant pakankamam smulkaus ir vidutinio verslo plėtros fondo biudžetui, jo lėšomis finansuojami, remiami visi projektai, nepriklausomai kokiose gyvenvietėse jie įgyvendinami.
2.6.2.	Vystyti turizmo paslaugų infrastruktūrą Sudargo, Kidulių (stiprinamas ryšys su gretimomis Jurbarko rajono gyvenamosiomis vietovėmis, didinama trauka į Šakių rajono savivaldybę), Gelgadiškio, Plokščių, Kriūkų gyvenvietėse.	Išvystyta turizmo paslaugų infrastruktūra minėtose gyvenvietėse.	VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Sudargo, Kriūkų infrastruktūra pritaikyta turizmo poreikiams, ateityje siekiama sukurti vandens kelio infrastruktūrą. Šiais metais pradėtas vykdyti Marijampolės regiono funkcinės zonos kūrimas ženkliai prisidės prie įgyvendinimo Kidulių-Gelgadiškio ruože (dviračių takas iki Gelgadiškio, Maštaičių piliakalnis). Plokščiuose trūksta parkavimo aikštelės prie Vaiguvos upelio.

2.6.3.	Verslo paslaugas – nekilnojamojo turto, finansines, konsultacines, komunikacijų teisinės ir pan., vystyti regiono ir rajono reikšmės centruose – Šakiuose ir Lukšiuose, Gelgaudiškyje, Griškabūdyje, Kudirkos Naumiestyje, bei vietinės reikšmės centre – Lekėčiuose.	Išvystytos verslo paslaugos minėtose gyvenvietėse.	VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Esant pakankamam smulkaus ir vidutinio verslo plėtros fondo biudžetui, jo lėšomis finansuojami, remiami visi projektai, nepriklausomai kokiose gyvenvietėse jie įgyvendinami.
2.6.4.	Paslaugas ūkininkams, ūkio subjektams plėtoti gyvenamosiose vietovėse, kurių aplinkoje yra galimas intensyvus žemės ir miško ūkis: Sudargas, Kiduliai, Gelgaudiškis, Plokščiai, Kriūkai, Lekėčiai, Lukšiai, Griškabūdis, Barzdai, Žvirgždaičiai, Kudirkos Naumiestis, Sintautai, Slavikai.	Išvystytos paslaugos ūkininkams, ūkio subjektams minėtose gyvenvietėse.	VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Esant pakankamam smulkaus ir vidutinio verslo plėtros fondo biudžetui, jo lėšomis finansuojami, remiami visi projektai, nepriklausomai kokiose gyvenvietėse jie įgyvendinami.
2.6.5.	Pramonės plėtra labiausiai siejama su žemės ir miškų ūkio produkcijos gamyba ir perdirbimu, pagrindinės veiklos rūšys – mėsos ir pieno gavyba ir perdirbimas, statybinių medžiagų ir konstrukcijų gamyba ir pardavimas, medienos perdirbimas, baldų, langų ir durų gamyba ir pardavimas. Ir toliau išlaikyti prioritetinėmis minėtas veiklos rūšis.	Išlaikytos prioritetinėmis minėtos veiklos rūšys.	VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Esant pakankamam smulkaus ir vidutinio verslo plėtros fondo biudžetui, jo lėšomis finansuojami, remiami visi projektai, nepriklausomai kokia veikla vykdoma, bet, pagal Fondo nuostatus, trūkstant lėšų, prioritetas teikiamas, kai 8.2.3.1. verslo subjekto veikla papildo vertės grandinę ir didina sukuriamą vertę rajonui reikšmingose industrijoje.
2.6.6.	SVV bei pramonę plėtoti Šakių miesto, Lukšių miestelio gretimybėje palei krašto kelią Nr. 140, rajoninį kelią Nr. 3838,	Isteigtų SVV bei pramonės objektų skaičius minėtose plėtros teritorijose.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos	2017-2027	Vykdoma		Kalbama apie investicinius projektus, jiems smulkaus ir vidutinio verslo plėtros

	Išdagų kaimo, Sintautų miestelio, Kudirkos Naumiesčio gretimybėje palei krašto kelią Nr. 138, Griškabūdžio miestelio gretimybėje palei krašto kelią Nr. 137 bei Buktiškių gyvenamosios vietovės gretimybėje (žr. Pagrindinį brėžinį).		investicijų skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	lėšos.				fondo finansavimas per mažas. Iš Funkcinės zonos strategijos planuojama investuoti į pramonės zoną, išsidėsčiusią tarp Kęstučio ir Griškabūdžio gatvių. 2018 metais parengtas Šakių miesto pramoninio kvartalo Kęstučio g. detalusis planas, suformuoti 4 pramonės ir gamybos paskirties žemės sklypai numatyti naujas aplinkelio privažiavimas.
2.7.	Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtra							
2.7.1.	Plėtoti savivaldybės rekreacinius centrus: regioninės svarbos – Gelgaudiškį; lokalios svarbos – Šakius, Kudirkos Naumiestį, Kriūkų, Lekėčius, Lukšius, Kidulius, Sudargą, Plokščius, Sintautus.	Išplėtoti rekreacinės infrastruktūros objektai minėtuose centruose.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Teikiamos laivo tarp Gelgaudiškio ir Panemunės pilies paslaugos. Atnaujinta dviračių trasa nuo Gelgaudiškio palei Nemuną Plokščių, Ilguvos, Kriūkų link. Kudirkos Naumiestyje veikia parapijos socialinės pagalbos centro sveikatingumo centras. Šakiuose veikia baseinas. Kriūkuose įgyvendintas bendruomenės centro projektas. Lekėčiuose yra Didysis šaltinis, prie jo sutvarkyta infrastruktūra.

							<p>Sudarge nuolat tvarkoma ir prižiūrima Sudargo piliakalnių infrastruktūra, pastatytas paminklas Dž. J. Selindžerio romanui, įrengta prieplauka. Plokščiuose įrengta poilsio zona prie Nemuno.</p> <p>Sintautuose įrengtas grojantis ir šviečiantis fontanas, vaikų žaidimų aikštelė, šilkmedžių parkelis.</p> <p>2019 m. pradėtas įgyvendinti Lukšių miestelio viešųjų erdvių A. Tatarės g., statybos ir Kultūros namų pastato (7.10) dalies patalpų, A. Tatarės g. 39, Lukšiuose, Šakių r. sav., paskirties keitimo ir paprastojo remonto projektas, LPSP-44-191218-00005. 2020 m. atliktas Gelgaudiškio centrinės-turgaus aikštės Taikos 70B įrengimas.</p>
2.7.2.	Įrengti pėsčiųjų, dviračių ir automobilių turizmo trasas Zanavykų krašte, išryškinant ir eksponuojant šios rajono dalies gamtinės ir kultūrinės aplinkos tipiškus ar unikalius objektus pasižyminčius savitais bruožais.	Įrengtos pėsčiųjų, dviračių ir automobilių turizmo trasos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma	<p>Atnaujinta dviračių trasa palei Nemuną nuo Gelgaudiškio link Plokščių, Ilguvos, Kriūkų, Žemosios Panemunės. Planuojami dviračių takai iš funkcinės zonos projekto.</p>

			centras					
2.7.3.	Atnaujinti ir gerinti esamą poilsinę infrastruktūrą.	Atnaujinti ir pagerinti esamos poilsinės infrastruktūros objektai.	Šakių rajono seniūnijos, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Priemonė tęstinė. Seniūnijų jėgomis tvarkomos Šešupės, Nemuno, vietinių tvenkinių pakrantės. Funkcinės zonos projekte bus tvarkoma poilsinė zona prie Šakių tvenkinio.
3.	KRAŠTOVAIZDŽIO APSAUGA							
3.1.	Siekiant gamtiniam karkasui priskiriamų teritorijų ekologinio optimizavimo, didinti atskirų (stipriai agrariškai įsavintų) planuojamos teritorijos dalių sąskaidą ir miškingumą, užtikrinti agrariniuose plotose išlikusių linijinio pobūdžio ir pavienių želdinių apsaugą, skatinti jų atkūrimą ir gausinimą.	Įveista miško, ha. Saugomi, atkuriami, gausinami linijinio pobūdžio ir pavieniai želdiniai agrariniuose plotuose.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Žemės ūkio ir kaimo reikalų skyrius, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		
3.2.	Palaikyti ir remti (galimai per mokesčius lengvatas) fizinių bei juridinių asmenų teikiamas gamtinio kraštovaizdžio natūralumo didinimo iniciatyvas, ieškoti iniciatyvų bei investicijų.	Palaikomos ir remiamos iniciatyvos. Surastos investicijos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Žemės ūkio ir kaimo reikalų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		

3.3.	<p>Gamtinio karkaso dalyje, kurioje palaikomas ir saugojamas natūralaus kraštovaizdžio pobūdis, racionaliai ir subalansuotai vesti miško ūkį, išsaugoti miškų regeneracinį potencialą, reguliuoti rekreacinį naudojimą bei užtikrinti nustatytą režimą saugomoms teritorijoms.</p> <p>Vykdyti atvejinius, atrankinius, sanitarinius, netaikant plynų kirtimų. Vystyti poilsinį turizmą atraktyviose vietose, vykdyti ekologinį-tausojantį žemės ūkį, smulkiasklypę daržininkystę, sodininkystę.</p>	Vykdomas šios gamtinio karkaso dalies ūkis pagal nustatytą kryptį.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Žemės ūkio ir kaimo reikalų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti vykdyti		
3.4.	<p>Gamtinio karkaso dalyje, kurioje atstatomas natūralaus kraštovaizdžio pobūdis (palaikomas ir stiprinamas esamas natūralus kraštovaizdis), atkurti pirminę natūralios augmenijos struktūrą – įveisti medžius, skatinti savaiminę reatūralizaciją, didinti sumedėjusios augmenijos plotus (tuo pačiu žemės ūkio naudmenų sąskaidą) derinant su kraštovaizdžio estetinių savybių formavimu ir išlaikymu.</p> <p>Vystyti vidutinio stambumo ir smulkų ūkį su ganyklinės žemdirbystės (pieno ūkiai ir galvijų auginimas),</p>	Vykdomas šios gamtinio karkaso dalies ūkis pagal nustatytą kryptį	Šakių rajono savivaldybės administracija, Žemės ūkio ir kaimo reikalų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti vykdyti		

	daržininkystės, sodininkystės specializacijomis. Esamus ūkius orientuoti į agroturizmą. Dalį dirbamu žemių versti į pievas, ganyklas. Didinti stambesnių agrarinių plotų sąskaidą įveisiant apsauginius želdinius, formuojant dirbtines pelkes. Didinti miškingumą mažiau našių ir drėgnesnių žemių sąskaita.							
3.5.	<p>Gamtinio karkaso dalyje, kurioje gražinami ir gausinami kraštovaizdžio natūralumą atkuriantys elementai (agrarinėse teritorijose), atkurti natūralią gamtinę aplinką, taikyti naują ekologizuotą požiūrį naudojant teritorijas.</p> <p>Orientuotis į vidutinio stambumo ir smulkų ūkį ganyklinės žemdirbystės, daržininkystės, sodininkystės specializacijomis, į ekologinius-agroturizmo ūkius. Didinti stambesnių agrarinių plotų sąskaidą įveisiant apsauginius želdinius, formuojant dirbtines pelkes. Didinti miškingumą dirbtiniu ar savaiminės renaturalizacijos keliu.</p>	Vykdomas šios gamtinio karkaso dalies ūkis pagal nustatytą kryptį.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Žemės ūkio ir kaimo reikalų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti vykdyti		
4.	NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA							
4.1.	Saugotino istorinio kultūrinio kraštovaizdžio tvarkybos ir naudojimo prioritetai							

4.1.1.	Plėtoti turizmo paslaugas savivaldybės teritorijoje esančiose dvarų sodybose.	Sukurtos turizmo paslaugos.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma	Turizmo paslaugos plėtojamos, Zyplių, Gelgaudiškio, Kidulių, Žemosios Panemunės dvarų sodybose. Priemonė tęstinė. Maitinimo ir edukacinių programų paslaugos restorane Kuchmistrai, apgyvendinimo paslaugos Zyplių dvaro Oficina 4* viešbutyje, edukacinių programų organizavimo paslaugos Amatininkų name Zyplių dvaro teritorijoje. Visi šie pastatai naujai renovuoti. Edukacinių programų paslaugos Zanavykų muziejuje Zyplių dvaro teritorijoje esančiame pastate. Maitinimo paslaugos Gelgaudiškio dvaro Oranžerijos pastate. Atnaujintas ir renovuotas Kidulių dvaro svirnas. Pažintinės ekskursijos Žemosios Panemunės dvare. Klasikinės muzikos koncertai Ilguvos dvare. Edukacinių programų paslaugos Kidulių, Gelgaudiškio, Zyplių dvaruose. Taip pat juose organizuojami įvairūs koncertai tiek vietos gyventojams, tiek kaip
--------	---	-----------------------------	--	---	-----------	---------	---

								priemonė turistams pritraukti. Planuojamos pradėti teikti pažintinės patyriminės ekskursijos Kaimelio dvare.
4.1.2.	Tvarkyti Kukarskės piliakalnį su gyvenvieta (kodas 24736), Stulgių piliakalnį vad. Šančiumi, Prancūzų apkasais (kodas 3276), Piliakalnį (kodas 3266), Šėtijų piliakalnį vad. Jundakalniu (kodas 3274).	Turizmui pritaikyti piliakalniai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Piliakalniuose atliekami min. priežiūros darbai: žolės pjovimas, medžių išvartų šalinimas.
4.1.3.	Nustatyti Kidulių dvaro sodybos ir Žemosios Panemunės dvaro sodybos fragmentų vertingąsias savybes, rasti finansinę paramą joms išsaugoti (gerinti Kidulių dvaro sodybos svirno ir kalvės-ratinės pastatų apsaugą) (kreiptis į ES ir tarptautinius fondus).	Nustatytos vertingosios savybės, rasta parama.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Nustatytos Kidulių dvaro sodybos ir Žemosios Panemunės dvaro sodybos fragmentų vertingosios savybės. Pasikeitė Žemosios Panemunės dvaro sodybos fragmentų savininkai, kurie nori atkurti objekto ankstesnę būklę. Dėl Kidulių dv. svirno ir kalvės-ratinės pastatų būklės: svirnas pasinaudojus ES parama pastatas 2021 m. buvo restauruotas. Tolimesniame etape reikia numatyti kalvės-ratinės, oficinios ir alaus daryklos pastatų būklės gerinimą.
4.1.4.	Nustatyti reikšmingumo lygmenį ir vertingąsias savybes Griškabūdžio vietai, parengti specialiuosius kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo planus.	Nustatytas reikšmingumo lygmuo, vertingosios savybės, parengti specialieji kultūros paveldo apsaugos ir naudojimo planai.	Šakių rajono savivaldybės administracija,	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2023	2022 m. parengtas miestelio centro reglamentas. Nuo 2023 m. pradėtas procesas dėl

			Švietimo, kultūros ir sporto skyrius					Griškabūdžio miestelio spec. plano rengimo.
4.2.	Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos reikalavimai							
4.2.1.	Panemunių regioniniame parke išlaikyti ir plėtoti nacionalinių dviračių trasų atkarpas kairiojoje (Žemoji Panemunė–Kriūkai–Ilguva–Plokščiai–Gelgaudiškis) Nemuno pakrantėje, pėsčiųjų pažintinius, mokomuosius takus Gelgaudiškyje, Plokščiuose; vandens turizmo maršrutą Nemuno upe.	Išlaikytos ir plėtojamos dviračių trasos, pėsčiųjų takai, vandens turizmo maršrutas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Atnaujinta dviračių trasa palei Nemuną kairiajame krante nuo Gelgaudiškio link Plokščių, Ilguvos, Kriūkų, Žemosios Panemunės. Planuojamas įrengti dviračių takas Šakiai – Gelgaudiškis, Šakiai – Lukšiai, Lukšiai – Zyplių dvaras. Įrengta pantoninė prieplauka kairiame Nemuno upės krante ties Sudargu, taip pat yra įrengta mobili prieplauka ties Gelgaudiškiu. Jos jungia vandens keliu abu Nemuno krantus ir sudaro galimybę lankyti Jurbarko rajone esančius turstinius objektus. Atnaujinamas pėsčiųjų pažintinis takas Gelgaudiškio dvaro parko teritorijoje. Nuolat prižiūrimi turimi pėsčiųjų pažintiniai takai Plokščiuose, Lekėčiuose. Šakiuose įrengtas pėsčiųjų – dviračių takas palei Siesarties upelį.

4.2.2.	Visoms neveikiančių kapinių teritorijoms bei saugomų kultūros paveldo objektų teritorijose esantiems sklypams/jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, turi būti nustatyta konservacinė (saugojimo) paskirtis, naudojimo būdas - kultūros paveldo objektų žemės sklypai.	Nustatyta paskirtis, naudojimo būdas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, Architektūros ir urbanistikos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Iš dalies neveikiančių kapinių teritorijoms bei saugomų kultūros paveldo objektų teritorijose esantiems sklypams/jų dalims, kurie yra daiktinės teisės objektai, nustatyta konservacinė (saugojimo) paskirtis, naudojimo būdas - kultūros paveldo objektų žemės sklypai. Likę sklypai problematiški, todėl jų planų rengimas reikalauja daugiau finansinių, laiko ir žmogiškųjų išteklių.
5.	SUSISIEKIMO SISTEMA							
5.1.	Kelių plėtra							
5.1.1.	Modernizuoti valstybinės reikšmės rajoninius kelius, patenkančius į regionines jungtis bei turizmo plėtros zonas: Nr. 3802 Miknaičiai – Slavikai – Kiduliai; Nr. 3804 Lukšiai – Gerdžiūnai – Kriūkai; Nr. 3806 Šakiai – Slavikai; Nr. 3807 Kiduliai – Gelgaidiškis – Gerdžiūnai; Nr. 3811 Lukšiai – Griškabūdis.	Modernizuoti keliai.	AB Lietuvos automobilių kelių direkcija	Valstybės biudžeto lėšos, ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		

5.1.2.	Sumažinti transporto srautus iš Kudirkos Naumiesčio ir važiuojančius per Šakių miestą, rekonstruojant ir padengiant asfalto dangą kelio Nr. 3802 Miknaičiai-Slavikai-Kiduliai važiuojamąją dalį, kad šiuo keliu galima būtų nukreipti transporto srautus.	Rekonstruotas kelias, padengta asfalto dangą.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, AB Lietuvos automobilių kelių direkcija	Valstybės biudžeto lėšos, ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Igyvendinta	2022	Išasfaltuotas valstybinės reikšmės rajoninio kelio Nr. 3802 Miknaičiai–Slavikai–Kiduliai ruožas nuo 4,00 iki 4,680 km ir ruožas nuo 30,52 iki 35,166 km.
5.1.3.	Gerinti vietinių kelių ir miestų bei gyvenamųjų vietovių gatvių būklę.	Vietinių kelių su pagerinta dangą ilgis, km. Miesto gatvės, kurių pagerinta dangą, kuriose įrengti/atnaujinti šaligatviai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		
5.1.4.	Valstybinės reikšmės asfaltuotų automobilių kelių dalis rajone turi padidėti nuo 45,6 % (2015 m.) iki 65,0 % (2020 m.). Pirmoje eilėje būtina asfaltuoti valstybinės reikšmės rajoninius kelius, kurie jungia visų lygmenų rajono lokalius centrus.	Valstybinės reikšmės asfaltuotų automobilių kelių dalis rajone.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, AB Lietuvos automobilių kelių direkcija	Valstybės biudžeto lėšos, ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Asfaltuojami keliai pagal žvyrkelių asfaltavimo programas.
5.2.	Paslaugų infrastruktūra prie pagrindinių kelių							
5.2.1.	Plėsti degalinių tinklą šalia krašto kelių ir palei numatytas regiono jungtis: krašto keliai: Nr. 138 Vilkaviškis–Kudirkos Naumiestis–Šakiai, Nr. 137 Pilviškiai–Šakiai–Jurbarkas, Nr. 140 Kaunas–Zapyškis–Šakiai, rajoniniai keliai Nr. 1912 Rupiniai – Griškabūdis – Kudirkos Naumiestis, Nr. 3806 Šakiai – Slavikai.	Parengtas, pakeistas ar pakoreguotas Degalinių išdėstymo specialusis planas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Architektūros ir urbanistikos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		

5.2.2.	Seniūnijose įrengti degalines: Kriūkuose, Lukšiuose, Plokščiuose, Pavilkijyje, Slavikuose, Sudarge, Žvirgždaičiuose.	Parengtas, pakeistas ar pakoreguotas Degalinių išdėstymo specialusis planas. Įrengtos degalinės.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Architektūros ir urbanistikos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Neįgyvendinta		Degalinės neįrengtos, rengiamas elektromobilių prieigų planas Šakių rajone.
5.2.3.	Plėtoti paslaugų infrastruktūros objektus: maitinimo įstaigas, poilsio aikšteles, nakvynės namus ir motelius, parduotuves ir automobilių bei dviračių servisą turizmo plėtos zonoje: Nr. 137 Pilviškiai–Šakiai–Jurbarkas, Nr. 138 Vilkaviškis–Kudirkos Naumiestis–Šakiai, Nr. 140 Kaunas–Zapyškis–Šakiai, Nr. 1912 Rupiniai – Griškabūdis – Kudirkos Naumiestis, Nr. 3806 Šakiai – Slavikai, Nr. 3807 Kiduliai – Gelgaudiškis – Gerdžiūnai, Nr. 3804 Lukšiai – Gerdžiūnai – Kriūkai, Nr. 1931 Rupiniai – Jadagoniai – Pavilkijys – Kriūkai ir kt. kryptimis.	Įsteigti paslaugų infrastruktūros objektai.	VŠĮ Šakių turizmo ir verslo informacijos centras	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Įkurtas viešbutis netoli kelio Kaunas- Zapyškis-Šakiai: Zyplių dvaro oficina, Kudirkos Naumiestyje – greito maisto užkandinė pagal Šakių krašto VVG projektą, Gelgaudiškyje – nauja greito maisto gamybos vieta pagal Šakių krašto VVG projektą, prie kelio Lukšiai-Gerdžiūnai-Kriūkai įrengta sodyba „Kuosynė“.
5.2.4.	Įrengti Pavilkijo kelto prieplauką.	Įrengta Pavilkijo kelto prieplauka.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Neįgyvendinta		
5.2.5.	Įrengti prieplauką Kriūkuose.	Įrengta prieplauka Kriūkuose.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Neįgyvendinta		
5.2.6.	Numatyti tilto per Nemuną statybą (Lekėčių seniūnija).	Numatyta tilto statyba, parengtas/įgyvendintas projektas.	AB Lietuvos automobilių kelių direkcija	Savivaldybės biudžeto lėšos;	2017-2027	Nepradėta vykdyti		

				Valstybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.				
5.3.	Automobilizacijos lygis							
5.3.1.	Plėsti ir remontuoti esamas perpildytas automobilių stovėjimo aikšteles, ypač prie gyvenamųjų daugiabučių namų.	Išplėstos ir suremontuotos esamos perpildytos stovėjimo aikštelės.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Atnaujintos ir išplėstos automobilių stovėjimo aikštelės prie renovuotų daugiabučių gyvenamųjų namų įvykdžius pastatų renovaciją.
5.3.2.	Įrengti stovėjimo aikšteles prie rekreacinių teritorijų ir sakralinių traukos objektų (piliakalnių, paplūdimių, girininkijos, rekreacinių teritorijų, kuriose yra rekreacinės infrastruktūros objektų, ir kitų lankytinų teritorijų, esančių palei Nemuną), taip pat prie socialinių infrastruktūros objektų (pirminių sveikatos centrų ir pan.) ir kitų visuomeninių traukos objektų, taip pat prie svarbių komercinių, pramonės ir sandėliavimo objektų.	Įrengtos stovėjimo aikštelės.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		2021-2023 metais įrengta automobilių stovėjimo aikštelė Šakių r. sav., Tubelių k., Beržų g. 3 (Zyplių dvaras), LSNS-44-210917-00042.
5.4.	Viešasis transportas							
5.4.1.	Racionaliai optimizuoti maršrutinį tinklą, suderinti su kaimyninių rajonų viešojo transporto darbu.	Optimizuotas maršrutinis tinklas, suderintas su kaimyniniais rajonais.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių autobusų parkas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Ši priemonė vykdoma nuolat, nes, vykdant veiklą, priklausomai nuo įvairių faktorių (mokyklų, med.punktų uždarymas ir pan.) atsiranda naujų maršrutų poreikis arba kažkurie maršrutų reisai tampa nebereikalingi.

								Atidarant arba uždarant maršrutus, visada derinama su kitais rajonais, jei maršrutas kerta kito rajono ribas.
5.4.2.	Tobulinti viešojo transporto informacinę sistemą.	Atlikti viešojo transporto informacinės sistemos patobulinimai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių autobusų parkas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Ši priemonė vykdoma nuolat pagal poreikį. Maršrutuose sugadinti ar susidėvėję tvarkaraščiai keičiami naujais. Taip pat keičiami po bet kokio maršruto grafiko pasikeitimo. Informacija skelbiama bendrovės interneto svetainėje, kuriai šiuo metu atliekami atnaujinimo darbai. Taip pat informacija teikiama autobusų stotyje, sistemoje autobusubiletai.lt.
5.4.3.	Didinti viešojo transporto vaidmenį susisiekimo sistemoje, suteikiant prioritetą šiai transporto rūšiai, atnaujinant transporto parką.	Atnaujintas transporto parkas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių autobusų parkas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Ši priemonė vykdoma nuolat pagal bendrovės finansines galimybes. Kasmet įsigyjama po 2 – 3 autobusus. Per pastaruosius tris metus įsigyti 7 visiškai nauji autobusai.
5.4.4.	Palaikyti ir tobulinti viešąjį susisiekimą iš Šakių rajono gyvenamųjų vietovių į Šakius, Kudirkos Naumiestį, Gelgaudiškį.	Palaikomi esami maršrutai, įvesti nauji.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių autobusų parkas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Ši priemonė vykdoma nuolat. Palaikomi esami maršrutai, esant poreikiui, įvedami nauji maršrutai ar papildomi reisai.

5.4.5.	Seniūnijų centrus: Barzdus, Griškabūdį, Kidulius, Kriūkų, Lekėčius, Lukšius, Plokščius, Sintautus, Slavikus, Sudargą, Žvirgždaičius viešojo transporto maršrutais sujungti su kaimyninių rajonų centrais, o taip pat su Vilniumi.	Sukurti nauji maršrutai, jungiantys minėtas gyvenvietes.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių autobusų parkas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Kai kurie seniūnijų centrai maršrutais sujungti su kaimyninių rajonų centrais, pvz. Kiduliai, Sudargas su Jurbarku, Kriūkai, Lukšiai, Lekėčiai su Kaunu, Sintautai su Vilkaviškiu. Tačiau ne visus seniūnijų centrus yra galimybė sujungti su kaimyninių rajonų centrais. Šakiai – Vilnius maršrutas yra. Norint sujungti seniūnijų centrus su Vilniumi, tai būtų tolimojo susisiekimo maršrutas, kuriam atidaryti pagal dabar vykdomą tolimojo susisiekimo tinklo pertvarką būtų skelbiamas konkursas. Tokiems maršrutams leidimus išduoda Lietuvos transporto saugos administracija.
5.4.6.	Šakių rajono savivaldybės teritorijoje įrengti šiuolaikines autobusų sustojimo aikšteles su dengtais paviljonais.	Įrengtos šiuolaikinės aikštelės, vnt.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti vykdyti		
5.5.	Pėsčiųjų ir dviračių takų plėtra							
5.5.1.	A ir B kategorijos urbanistiniuose centruose šalia pagrindinių gatvių įrengti šaligatvius bei kaimo gyvenamosiose vietovėse šalia pagrindinių gatvių	Įrengta šaligatvių, pėsčiųjų-dviračių takų, km.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		

	nutiesti šaligatvius, pėsčiųjų-dviračių takus.							
5.5.2.	Įrengti pėsčiųjų tiltą per Šešupę į Baltkalnį (Kudirkos Naumiesčio seniūnija).	Įrengtas pėsčiųjų tiltas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		Neįrengtas, projektas susijęs su Kudirkos Naumiesčio hidroelektrinės atstatymu.
5.5.3.	Kidulių miestelyje, Nemuno gatvėje rekonstruoti šaligatvį ir įrengti pėsčiųjų taką nuo Karališkių kaimo iki Kidulių (Kidulių seniūnija).	Rekonstruotas šaligatvis, įrengtas pėsčiųjų takas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		
5.5.4.	Lekėčių miestelyje sutvarkyti Liekės, Sirvydų, Medžiotojų, Šilo, Kaštonų, Ateities, Jaunystės, Kauno, Draugystės gatves ir įrengti šaligatvius prie jų.	Sutvarkytos minėtos gatvės, įrengti prie jų šaligatviai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Suremontuotos Kaštonų, Medžiotojų, Sirvydų, Jaunystės, Kauno, Draugystės Liekės gatvės.
5.5.5.	Įrengti naujus pėsčiųjų ir dviračių takus, rekonstruoti esamus šaligatvius Lukšių miestelio gatvėse.	Įrengti nauji pėsčiųjų ir dviračių takai, rekonstruoti esami šaligatviai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2023	
5.5.6.	Įrengti šaligatvius su turėklais į Bažnyčios kalną (Plokščių seniūnija).	Įrengti šaligatviai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		
5.5.7.	Įrengti šaligatvį Plokščių gyvenvietės Nemuno gatvėje.	Įrengtas šaligatvis.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		

5.5.8.	Rekonstruoti šaligatvius Sudargo kaimo gatvėse.	Rekonstruoti šaligatviai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti a vykdyti		
5.5.9.	Įrengti pėsčiųjų taką Burgaičių kaime piliakalnių lankytojams (Sudargo seniūnija).	Įrengtas pėsčiųjų takas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, Švietimo kultūros, ir sporto skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Procesas inicijuotas 2017 m. tačiau dėl finansinių išteklių tai neužbaigta.
5.5.10.	Įrengti naujus pėsčiųjų ir dviračių takus, rekonstruoti esamus šaligatvius Briedžių ir kitų Šakių seniūnijos gyvenviečių bei Šakių miesto gatvėse.	Įrengti nauji pėsčiųjų ir dviračių takai, rekonstruoti esami šaligatviai.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Nuo 2018 metų atliktas Medžiotojų g., Jazminių g., L. Giros g., P. Vaičiaičio g., Basanavičiaus g., Birutės g., Griškabūdžio g. ir Striūpų g., Šakių mieste, rekonstravimas, LRS-44-210304-00006.
5.5.11.	Valstybinės reikšmės automobilių keliuose stiprinti krašto kelių dangas, rekonstruoti jų atkarpas, diegti saugaus eismo priemones.	Sustiprinta krašto kelių dangos, km. Rekonstruotos atkarpos. Įdiegtos saugaus eismo priemonės.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, AB Lietuvos automobilių kelių direkcija	Valstybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Rekonstruoti šie krašto kelių ruožai: Nr. 138 nuo 19,96 iki 20,415 km; Nr. 140 nuo 32,27 iki 39,20 km. 2019 m. įgyvendintas krašto kelio Nr. 137 56,025 km sankryžos su krašto keliu Nr. 184 33,17 km rekonstravimas į žiedinę (Kidulių k.). Vykdomas krašto kelio Nr. 140 ruožo nuo 52,773 iki 59,130 km kapitalinis remontas, įrengiant taką. Įgyvendintas sankryžos krašto kelyje Nr. 137

								36,25 km rekonstravimas. Vykdomos Inžinerinės eismo saugos priemonės, į kurių eilę įtraukti 6 rajoninių kelių ruožai, kur nustatytas greičio valdymo priemonių poreikis: 1) Nr. 3838 nuo 0,57 km iki 0,87 km (Šakiai); 2) Nr. 3804 nuo 0,68 km iki 0,97 km (Lukščiai); 3) Nr. 3811 nuo 0,34 km iki 0,85 km (Lukščiai); 4) Nr. 3814 nuo 0,43 km iki 0,51 km (Lukščiai); 5) Nr. 1912 nuo 42,56 km iki 43,71 km (Žvirgždaičiai); 6) Nr. 1912 ruože nuo 54,18 km iki 54,22 km (Kudirkos Naumiestis). 2023 m. atskirai įrengta 14 greičio valdymo priemonių Panovių, Lelėčių, Patašinės, Pavilkijo, Lukščių miesteliuose.
5.5.12.	Įrengti dviračių taką nuo Šakių per Lukšius į Zyplių dvarą.	Įrengtas dviračių takas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Įrengta dviračių tako dalis Šakių miesto Birutės gatvėje.
5.5.13.	Įrengti pėsčiųjų-dviračių taką nuo Sintautų iki kelio Nr. 138 Vilkaviškis–Kudirkos Naumiestis–Šakiai.	Įrengtas pėsčiųjų-dviračių takas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		

			skyrius					
5.5.14.	Įrengti pėsčiųjų-dviračių taką Ilguvoje iki Tūbiškių (Kriūkų seniūnija).	Įrengtas pėsčiųjų-dviračių takas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti vykdyti		
5.5.15.	Įrengti pėsčiųjų-dviračių taką Lukšiuose nuo kultūros centro iki kelio Nr. 140 Kaunas – Zapyškis – Šakiai.	Įrengtas pėsčiųjų-dviračių takas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėti vykdyti		
5.5.16.	Plėtoti rajone Nemuno upės vandens kelio infrastruktūrą prie mobiliųjų priekabų. Gelgadiškyje, Kriūkuose, Plokščiukuose, Sudarge, Ilguvoje ir Pavilkijyje suteikti įvairias paslaugas reikalingas vandens transporto keliautojams.	Išplėtotą infrastruktūrą. Suteikiamos paslaugos minėtose gyvenvietėse.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		2021-2023 metais įrengta vandens transporto priemonių nuleidimo vieta Kretkampyje, Lekėčių seniūnijoje.
6.	INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA							
6.1.	Vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas							
6.1.1.	Atnaujinti 2009 m. lapkričio mėn. 26 d. patvirtintą Šakių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialųjį planą.	Atliktas Šakių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimas/koregavimas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta		Šakių rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimui TPDRIS Nr. S-RJ-84-20-501 procesas yra baigtas ir patvirtintas 2021-06-25 tarybos sprendimu Nr.T-212
6.1.2.	Rekonstruoti esamas vandenvietes, jose įdiegiant vandens gerinimo įrenginius.	Rekonstruotos esamos vandenvietės (vandenvietės/gyvenvietės pavadinimas).	Šakių rajono savivaldybės administracija,	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES	2017-2027	Vykdoma		Pastatyti vandens gerinimo įrenginiai: Kidulių, Sintautų, Bizierių, Voniškių,

			Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių vandenys“	lėšos; kitos lėšos.				Gotlybiškių, Kretkampio, Duobiškių, Prūselių, Jakaičių, Baltrušių, Jotyškių, Joginiškių, Kubilių.
6.1.3.	Rekonstruoti vandens tiekimo tinklus.	Rekonstruota vandens tiekimo tinklų (gyvenvietės pavadinimas, ilgis, km.).	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių vandenys“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Ilguva - 1,1 km, Kęstučio g. - 1 km, Duobiškių k. - 0,5 km.
6.1.4.	Tiesti naujus vandens tiekimo tinklus.	Nutiesta naujų vandens tiekimo tinklų (gyvenvietės pavadinimas, ilgis, km.).	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių vandenys“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Giedručių k. - 0,9 km, Kidulių k. - 0,4 km, Plokščių k. - 1,18 km, Šakių m. - 0,53 km, Kudirkos Naumiestis - 0,95 km.
6.1.5.	Įrengti naujus valymo įrenginius.	Įrengti nauji valymo įrenginiai (gyvenvietės pavadinimas).	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių vandenys“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Kretkampio nuotekų valymo įrenginys.
6.1.6.	Rekonstruoti nuotekų tvarkymo tinklus.	Rekonstruota nuotekų tvarkymo tinklų (gyvenvietės pavadinimas, ilgis, km.).	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių vandenys“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Gelgaudiškis – 0,33 km, Lukšiai – 1,05 km.

6.1.7.	Tiesti naujus nuotekų tvarkymo tinklus.	Nutiesta naujų nuotekų tvarkymo tinklų (gyvenvietės pavadinimas, ilgis, km.).	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių vandenys“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Griškabūdis – 3,79 km, Šakių m. – 1,72 km, Kudirkos Naumiestis – 0,26 km.
6.2.	Atliekų šalinimas							
6.2.1.	Stebėti atliekų susidarymo tendencijas bei atsižvelgiant į esamą apkrovą įrengti papildomas konteinerines aikšteles mišrioms atliekoms bei antrinėms žaliavoms surinkti. Turi būti užtikrinta, kad komunalinių atliekų tvarkymo paslauga būtų teikiama ne mažiau kaip 85% rajono gyventojų bei surenkama ne mažiau 85% rajone susidarančių atliekų.	Stebimos atliekų susidarymo tendencijos. Įrengtos papildomos konteinerinės aikštelės, vnt.	UAB „Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2023	Šakių raj. savivaldybės teritorijoje įrengtos 75 antžeminės konteinerių aikštelės ir nupirkti 361 vnt. atliekų rūšiavimo konteinerių konteinerių aikštelėms.
6.2.2.	Naujai užstatomose gyvenamose, pramoninėse ir kitose teritorijose, iš anksto suplanuoti ir rezervuoti vietas konteinerinėms aikštelėms. Tai turi būti įgyvendinta žemesnio lygmens planavimo metu.	Rezervuotos vietos konteinerinėms aikštelėms žemesnio lygmens planavimo dokumentuose.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, Architektūros ir urbanistikos skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2023	Paruoštas ir įgyvendintas konteinerių aikštelių įrengimo Šakių rajone projektas.
6.2.3.	Nuolatos diegti geriausias prieinamas atliekų surinkimo priemonės: tobulinti specialias stambiagabaričių, pavojingų bei EEJ atliekų surinkimo bei tvarkymo būdus (pvz.	Įdiegtos priemonės.	UAB „Marijampolės apskrities atliekų tvarkymo centras“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		2024 m. antrą pusmetį numatomas didelių gabaritų, tame tarpe ir buitėje susidarančių pavojingų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu keturis kartus per

	surinkimas apvažiavimo būdu ar pagal iškvietimą).							metus iš užsiregistravusių gyventojų, numatomas maisto (virtuvės) atliekų surinkimas Šakių mieste.
6.3.	Šilumos ūkis							
6.3.1.	Siekti, kad modernizuojant esamas katilines ar įrengiant naujas, būtų užtikrinamas modernių efektyvesnių ir ekologiškesnių technologijų pritaikymas, įvertinamos atsinaujinančių energijos išteklių ir šilumos panaudojimo bei šilumos ir elektros gamybos bendrame cikle (kogeneracijos) pritaikymo galimybės.	Pritaikytos technologijos modernizuojant katilines.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių šilumos tinklai“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Įgyvendinta	2020	Katilinės Griškabūdžio g. 30, Šakiai rekonstravimas pakeičiant 2 elektrodinius katilus šilumos siurbliais oras - vanduo: tipas: „ATLANTIC ALFEA EXCELLIA „- 2 vnt.; Bendras galingumas 0,09 MW.
6.3.2.	Keisti senas šilumos trasas naujomis.	Rekonstruota senų šilumos trasų, km.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, UAB „Šakių šilumos tinklai“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		2017-2023 metais renovuoti šilumos tiekimo tinklai: faktinis trasos ilgis 2383,79 m.
6.3.3.	Įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo priemonės savivaldybei priklausančiuose pastatuose, atnaujinant ir modernizuojant švietimo, kultūros ir medicinos įstaigų šilumos ūkius, pirmenybę teikti a, b ir c kategorijų centrams.	Modernizuota švietimo, kultūros, medicinos įstaigų šilumos ūkių.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Katilinės Griškabūdžio g. 30, Šakiai rekonstravimas, pakeičiant 2 elektrodinius katilus šilumos siurbliais oras - vanduo: tipas: „ATLANTIC ALFEA EXCELLIA „- 2 vnt.; Bendras galingumas 0,09 MW.

6.3.4.	Parengti Šakių rajono daugiabučių modernizavimo programą ar kitas finansavimo schemas efektyvaus energijos vartojimo priemonių įgyvendinimui gyvenamuosiuose būstuose.	Parengta Šakių rajono daugiabučių modernizavimo programa, kitos finansavimo schemas.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, Daugiabučių namu administratoriai	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		
6.3.5.	Nustatyti sanitarines apsaugos zonas šilumos gamybos įrenginiams, kuriems šių zonų nustatymą numato LR teisės aktai. Vykdyti jų įgyvendinimo kontrolę.	Nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, vykdoma jų įgyvendinimo kontrolė.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Architektūros ir urbanistikos skyrius, UAB „Šakių šilumos tinklai“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		
6.4.	Dujų tiekimas							
6.4.1.	Įvertinus ekonominį pagrįstumą, atsižvelgus į potencialių vartotojų skaičių ir jų poreikius, ekonominius, finansinius rodiklius, konkurenciją su kitomis iškastinio kuro rūšimis, vietiniais bei atsinaujinančiais energijos ištekliais, nutiesti magistralinio dujotiekio atšaką nuo Žvirgždaičių seniūnijos Pranskabūdžio kaimo iki Kudirkos Naumiesčio.	Nutiesta magistralinio dujotiekio atšaka.	AB „Amber Grid“	Valstybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Nepradėta vykdyti		Bendrovė nurodytu laikotarpiu (2017 – 2023 m.) numatytos priemonės vykdyti nepradėjo.
6.5.	Elektros energijos tiekimas							
6.5.1.	Rekonstruoti nusidėvėjusius elektros tinklus.	Rekonstruota elektros tinklų, km.	AB „Litgrid“, AB „ESO“	Savivaldybės biudžeto lėšos;	2017-2027	Vykdoma		Numatytu periodu AB „Litgrid“ nerekonstravo ar neplanuoja

				Valstybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.				rekonstruoti 330-110 kV oro linijų. AB „ESO“ rekonstravo 146,23 km. elektros tinklą.
6.5.2.	Optimizuoti transformatorinių galias.	Optimizuotos transformatorinių galios.	AB „Litgrid“, AB „ESO“	Savivaldybės biudžeto lėšos; Valstybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Numatytu periodu AB „Litgrid“ neoptimizavo transformatorių pastočių galių. AB „ESO“ 2017-2023 metų laikotarpyje rekonstravo 10KV modulines transformatorines (75 vnt.), galios transformatorius 110 KV (2 vnt.), galios transformatorius 6-10 KV (130 vnt.), stulpines transformatorines (80 vnt.) Šakių rajono savivaldybės teritorijoje.
6.5.3.	Rekonstruojant orinius elektros tiekimo tinklus, ypač urbanizuotose teritorijose, įvertinti galimybę tinklus pakloti po žeme.	Rekonstruota orinių elektros oro linijų į kabelines, km.	AB „Litgrid“, AB „ESO“	Savivaldybės biudžeto lėšos; Valstybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Numatytu periodu AB „Litgrid“ nerekonstravo 330-110 kV oro linijų į kabelines. AB „ESO“ rekonstravo 142,14 km. elektros oro linijų į kabelines.
6.5.4.	Gatvių apšvietimui numatyti pažangias priemones, kurios leistų efektyviai naudoti elektros energiją.	Įgyvendintos priemonės.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, Šakių rajono savivaldybės seniūnijos	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Netaupūs šviestuvai keičiami į taupius LED šviestuvus. Atnaujinamas apšvietimo valdymas.
6.6.	Telekomunikaciniai tinklai ir ryšiai							

6.6.1.	Plėsti plačiajuosčio interneto infrastruktūrą.	Nutiesta plačiajuosčio interneto tinklų, km.	VšĮ „Plačiajuostis internetas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		Projektų metu savivaldybės teritorijoje įrengta apie 37 km. šviesolaidinių linijų.
6.6.2.	Plėsti viešųjų interneto prieigos taškų tinklą.	Naujai įrengtų viešųjų interneto prieigos taškų skaičius, vnt.	Šakių rajono savivaldybės administracija, Ūkio ir investicijų skyrius, Šakių rajono savivaldybės viešoji biblioteka	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		
6.6.3.	Plėsti pašto skyriuose teikiamų paslaugų spektrą – įdiegti viešuosius interneto prieigos taškus, siūlyti elektroninio pašto ir elektroninio atsiskaitymo paslaugas.	Įsteigtos minėtos paslaugos.	AB „Lietuvos paštas“	Savivaldybės biudžeto lėšos; ES lėšos; kitos lėšos.	2017-2027	Vykdoma		